

ליקוטים נפלאים פרשת בהעלותך

ולפי זה יוסבר היטב הפסוק "אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות". "פני המנורה" היינו האותיות שבפנים המנורה, כלומר המילוי של האותיות "מנורה", שהוא שווה בגימטריא למלה "זית", על ידו "יאירו שבעת הנרות", שמצוות הדלקת נרות המנורה בשמן זית.

"ויעש כן אהרון" (ח, ג)

"להגיד שבחו של אהרן שלא שינה".

רבי שמחה בונים מפשיסחא היה אומר: מה גדולה היא שלא שינה? הרי גם יהודי פשוט לא היה מעז פנים לשנות ממצווה שציווה ה'?

אלא, שבחו של אהרן שלא שינה את עצמו, ונשאר אוהב את הבריות כמקודם; רודף שלום ומשכין שלום, בין איש לאשתו ובין אדם לחברו. "שלא שינה" - הגדולה לא הביאה אותו לשנות את הליכותיו, מידותיו הטובות וענוותנותו.

"ויעש כן אהרן אל מול פני המנורה העלה

נרותיה כאשר צוה ה' את משה" (ח, ג)

פירש רש"י: "ויעש כן אהרן" להגיד שבחו של אהרן שלא שינה" לכאורה תמוה, מה השבח הגדול על אהרן שלא שינה? איזו סיבה היה לו לשנות ממה שצוהו?!

ביאר הרמב"ן: השבח של אהרן שלא שינה, היינו שהוא בעצמו הדליק את המנורה כל ימי חייו, אע"פ שמצוות הדלקה הייתה כשרה בבניו כפי שנאמר "יערוך אותו אהרן ובניו" אבל אהרן היה מזדרז במצווה הגדולה הזאת הרומזת לדבר עליון וסוד נשגב.

ה"שפת אמת" ביאר באופן נוסף: טבע האדם כשמתחיל לעשות דבר חדש מתעורר ומתלהב ועושה אותו בחשק וברצון נפלא, אולם כשמתרגל, ההתלהבות דועכת ועושה את אותו דבר בעצלתיים.

לא כן היה אהרן הכהן, אלא "ויעש כן אהרן מלמד שלא שינה" כל ימי חייו עשה את ההדלקה באותו אופן שעשה ביום הראשון בשמחה ובהתלהבות עצומה, ולא נעשתה עליו לטורח.

"וזה מעשה המנורה מקשה זהב" (ח, ד)

תמה רבי שאול מאמסטרדם בספרו 'בנין אריאל', מדוע הוזקקה התורה להזכיר לנו כאן את העובדה שהמנורה הייתה עשויה 'מקשה זהב', הרי מקומם של הדברים הוא בפרשת תרומה, שם כותבת התורה את אופן עשיית כלי המשכן ובכללם מנורת הזהב?

אלא, בפסוק ב' מביא רש"י את דברי חז"ל שלמדו מהמלה 'בהעלותך' 'שמעלה הייתה לפני המנורה שעליה הכהן עומד ומיטיב'. לפי זה מובן מדוע הזכירה התורה כאן שהמנורה הייתה עשויה מקשה זהב,

שאילולא כן היה מקום לתמוה מדוע הוזקק משה לעשות מדרגות בכדי שיוכל אהרן להיטיב את

"דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלותך את הנרות" (ח, ב)

"למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים? לפי שכשראה אהרון חנוכת הנשיאים חלשה דעתו שלא היה עמם בחנוכת המזבח, אמר לו הקב"ה, חייך! שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומיטיב את הנרות." (רש"י).

לכאורה, מדוע הפיצוי של מדליק ומיטיב את הנרות גדול יותר ממעלת הקרבת קרבנות הנשיאים?

בהקדמה ל"עין יעקב" מובא שיש מדרש בלשון הזה: "בן זומא אומר, מצינו פסוק הכולל את כל התורה כולה והוא "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד". בן ננס אומר מצינו פסוק הכולל את כל התורה והוא "ואהבת לרעך כמוך". שמעון בן פזי אומר מצינו פסוק כולל יותר והוא "את הכבש אחד תעשה בבוקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים". ונקבעה הלכה כבן פזי.

שואל המהר"ל (נתיבות עולם), בשלמא הפסוק "שמע ישראל" כולל את כל התורה שהרי אמונה ואהבת ה' הם מיסודות התורה והמצוות. בשלמא מצוות ואהבת לרעך כמוך כבר אמר רבי עקיבא שזה כלל גדול בתורה כי הקב"ה נקרא "רעהו" (כאמור במס' שבת ל"א) ואדם לא יעשה מה ששנאו לה'. אבל איזה כלל גדול הכולל את כל התורה יש במה שנא' בקרבן התמיד "את הכבש האחד תעשה בבוקר...?"

התשובה היא, שקרבן תמיד מרמז על ענין הקביעות שקרב בכל יום ואם עבר זמנו בטל קרבנו. (אין תשלומין!)

כך גם האדם צריך לקבל על עצמו את עול התורה בקביעות, כשור לעול וכחמור למשא. ולא יתפתה לעזוב את קביעות עתו לתורה אף בעד אלפי זהב וכסף כי כל חפציה לא ישוו בה. ככל שפעולת הנשיאים הייתה גדולה ונשגבה, היא הייתה חד - פעמית. ואילו הדלקת הנרות הייתה פעולה עקבית ויומיומית ולכן זהו פיצוי גדול מחנוכת הנשיאים.

"בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות" (ח, ב)

לכל האותיות יש, כידוע, חלק נסתר. אנו לא הוגים את האותיות בשלמותן, לא בדבור ולא בכתיבה. כך, לדוגמא, האות למ"ד מדברת ונכתבת רק עם ה' שבה, אולם יש לה מילוי - אלו הן האותיות מ' וד'. וכך כל האותיות.

ואומר רבנו יוסף חיים מבגדד ה"בן איש חי", כי מילוי האותיות של המלה "מנורה" שוות למלה "זית". כיצד?

מילוי האות מ"ם בגימטריא ארבעים. מילויה של האות נו"ן שווה חמישים ושש. מילויה של האות ו' עולה לשש. המילוי של האות ר"ש שווה לשלש מאות ועשר, ומילוי האות ה"ה בגימטריא

חמש. סך כל המילויים של אותיות המלה "מנורה" עולים לארבע מאות ושבע עשרה כמניין "זית" בגימטריא.

לעי"נ

הרה"צ פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים נפלאים פרשת בהעלותך

כאשר היו יוצאים למסע היו מפרקים את המשכן ובונים אותו בתחנה הבאה.
כמה זמן היו שוהים בתחנה? "ובהאריך הענן על המשכן ימים רבים... ויש אשר יהיה הענן מערב עד בוקר" (ט, יט-כא) לפעמים לילה אחד בלבד חנו. בשביל זה צריך את המבצע האדיר הזה? אלא, חשיבותו של דבר אינה נמדדת באורכו ובכמותו, אלא בתכלית המושגת!

"אלדד ומידד מתנבאים במחנה" (יא, כז)

ומה היתה נבואתם? אמרו חז"ל (סנהדרין יז) משה מת ויהושע מכניס את ישראל לארץ ישראל.
והיכן מרומז בפסוק? יש לומר בתיבת 'מתנבאים' ראשי תיבות מ'שה ת'נוח נ'פשו ב'גן א'לוקים י'הושע מ'כניס או שיש לומר מחלקים את תיבת 'מתנבאים' לשתיים: 'מת-נביאים' (בעל הטורים)

"אלדד ומידד מתנבאים במחנה" (יא, כז)

שהיו מתנבאים משה מת ויהושע מכניס את ישראל לארץ (רש"י).
לבאר על דרך רמז, כי גבי משה כתיב "כי מן המים משיתיהו". והנה אם היה נכתב 'ממים' משיתיהו היה הראשי תיבות של 'ממים' מ'שה מ'ית י'הושע מ'כניס. אך עתה הנו"ן והה"א של 'מן המים' מפסיקים, וראשי התיבות מבוטלות.
זה שאמר "מתנבאים במחנה", כלומר שהיו מוחים ומוחקים אותיות נ"ה של "מן המים", והשתא יש שוב ראשי תיבות של מ'שה מ'ית י'הושע מ'כניס. (חנכת התורה)

"והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על

פני האדמה" (יב, ג)

מפורסמת השאלה שרבים מנסים לתרץ אותה, וכי היה משה תמים עד כדי כך, ולא ידע, שאיש מלבדו לא הגיע למדרגה גבוהה כזו, להיות מדבר עם הקב"ה פנים אל פנים? ואם תאמר שידע זאת, היאך ייתכן שהיה "ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה", שאמנם יהיה חושב באמת, שהוא קטן ונחות מכל האדם?...

אלא הסביר הגה"ק בעל הכתב סופר זי"ע: ישנם ענווים שונים! יש ענו האומר להגיע בדרך הענוה אל הכבוד, המצפה שהענווה תעשה אותו חשוב ומכובד אצל הבריות... ויש ענו לשם שמים - משום המצווה לקיים את התורה המצווה על האדם לדבוק במידת הענוה... אבל הענו האמיתי הוא! מי שהוא ענו ללא שום טעם, אלא, פשוט, משום שאין הוא מוצא אצל עצמו דבר להתגאות!... וזהו הפשט בדברי הכתוב: "והאיש משה ענו מכל האדם" - ענו אמיתי! הוא כלל לא הכיר את אותם שני הדרגות הראשונות שיש בבני אדם, אלא התנהג כדרגה השלישית והפשוטה... (פנינים)

הנרות, הרי יכול היה הוא לעשות את המנורה פרקים פרקים, וכשיבוא אהרן להיטיב את הנרות יוריד הוא את הקנה למטה, ייטיבו ויחזירו למקומו.

ברם, כיון שצוהו הקב"ה לעשות את המנורה 'מקשה זהב' לא יכול היה משה לעשות באופן זה, ומעתה מובן מדוע הזכירה זאת התורה דוקא כאן, כאשר רומזת התורה לכך שעל משה לעשות מדרגות לצד המנורה.

"והניף אהרן את הלויים תנופה לפני ה'"

(ח, יא)

"חזקוני" אומר שתנופה זו של הלויים על ידי אהרן הכהן - מעשה נסים הייתה.
"תנופה", כידוע, היא לארבע רוחות השמים. עוד ידוע כי מספרם של הלויים היה עשרים ושנים אלף (ג, לט). מעתה הבה ונחשוב: הרי מלהניף את הידיים, גם אם הן תהיינה ריקות, עשרים ושנים אלף פעמים ברציפות לארבע רוחות השמים - הידיים "נשברות"! למישהו כאן יש חשק לנסות?... קל וחומר אם הידיים אינן ריקות... ובכל פעם צריך להרים בן אדם בידיים ולהניף אותן... והרי יש בני אדם ששוקלים... ויש צורך לעשות זאת, כאמור, עשרים ושנים אלף פעמים! ואותן יש לעשות ברציפות, במהירות, הרי אם יקח להניף כל בן אדם דקה אחת - זה יקח לאהרן שבועיים, וגם זאת בתנאי שיעבוד יומם ולילה... המדרש (תנחומא פרשת אמור אות ד) אומר שאהרן הניף את כולם ביום אחד! אתם מוזמנים לעשות לבד את החשבון באיזה קצב אהרן "עבד"... וזה לשון המדרש: "בוא וראה, כשהניף אהרן את הלויים, שנים ועשרים אלף הניף ביום אחד! כיצד היה מניף אותם? מוליך ומביא מעלה ומוריד". אמור מאתה: הכוחות הללו, להצליח לבצע את כל התנופות ביום אחד - הן בגדר נס ופלא! והנה, חז"ל (תנחומא פרשת קרח אות ג) אומרים, שאחת מן הליצניות שהתלוצץ קרח על משה ואהרן הייתה ביחס לאותן תנופות. הוא לגלג על כך שהניפו בני אדם כמו שמניפים תרנגולים...

המדרש מתאר איך קרח מספר לבני ישראל בלגלוג איך הניפו אותו, בהיותו מבני הלויים: "ולא עוד אלא נטלוני בידי ורגלי והיו מניפים אותי ואומרים לי, הרי אתה טהור"...

קרח! ממה אתה עושה ליצנות? מנסים? הרי כל בר דעת מבין שהתנופה הזאת הייתה מעשה נסים מתחילתה ועד סופה! על נסים אתה מעז ללגלג? אלא למדנו מכאן, עד כמה שלילית היא הליצנות, עד כמה ארס והרס היא מחוללת! מי שיש בו את המרה המגונה הזאת - לא מתפעל מכלום, גם מניסים גמורים, הוא עושה צחוק אחד גדול! ה' ירחם! (יחי ראובן)

"על פי ה' יסעו" (ט, כג)

כמה לווים בנו את המשכן במסעות בני ישראל במדבר? 8580 היו למשכן 48 עמודים באורך 5 מטר כל אחד, מאה תושבות יסוד במשקל של 75 ק"ג כל אחת, שטיחים ויריעות ענקיים, עמודים, מחזקים ועוד.